מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את כללי אמנת השיח הכיתתית
- להבחין בין עובדה לדעה בדיון
- לתרגל הבעת אי-הסכמה בצורה מכבדת

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – לבקר את הרעיון ולא לפגוע באדם
2. ב – עובדה אפשר להוכיח עם מקור, דעה היא מחשבה אישית
3. ב – כדי להבין את הטיעון במלואו לפני תגובה
4. ג – להשתמש בכינויים ולעג
5. ב – אני חושב/ת אחרת, בוא נבדוק

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – זה מנוגד לכללי השיח המכבד
2. נכון – דעה מותר שתהיה שונה
3. נכון – זה אחד מכללי האמנה
4. לא נכון – דעה שונה היא לגיטימית ולא בהכרח טעות
5. נכון – זה בדיוק עיקרון השיח הענייני

חלק ג' – השלימו את המשפט

1. מקור
2. חושב
3. סוף
4. לעג
5. נשאר

חלק ד' – התאימו כלל לדוגמה

- 1 – ג (זו טענה חלשה, לא ש"הוא טיפש")
- 2 – ד (לא קוטעים את מי שמדבר)
- 3 – ב (דרך מנומסת להביע אי-הסכמה)
- 4 – ה (לא מכנים מישהו בשם גנאי)
- 5 – א (לא מספרים לאחרים מה חבר אמר בדיון)

חלק ה' – סדרו את השלבים לדיון מכבד

1. להקשיב למי שמדבר עד הסוף
2. לחשוב מה רוצים להגיד
3. להתחיל במשפט כמו "אני חושב/ת ש..."
4. להתמקד ברעיון ולא לתקוף את האדם
5. לבדוק אם יש מקור לעובדה שנאמרה

חלק ו' – כתיבה אישית

1. תלמיד מתאר רגש אמיתי (עצב/כעס/תסכול) ומציע ניסוח מכבד חלופי
2. דוגמה הכוללת ביטוי כמו 'אני חושב אחרת' בלי פגיעה אישית

כרטיס יציאה – מה לחפש

- עובדה-מקור, דעה-אישית
- משפט כמו 'אני חושב ש...'
- בונה אמון ומעודד שיתוף פתוח

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בקריאת אמנת השיח יחד ולבקש מהתלמידים להוסיף כלל משלהם
- מומלץ לתרגל בזוגות את הניסוח המכבד לפני דיון כיתתי אמיתי
- אפשר לקשר את התרגיל לדיון על חדשות או פייק ניוז מהעמודים האחרים באתר

דף תרגול: שיח מכבד בכיתה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כשדנים בנושאים כמו בחירות וחדשות, חשוב לדעת איך לשוחח בלי לפגוע באף אחד. בדף הזה נתרגל את כללי השיח המכבד.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המשמעות של "לדבר על רעיונות ולא על אנשים"?

א) לבקר את הרעיון ולא לפגוע באדם ב) להתעלם מהרעיון ג) לדבר רק על אנשים מפורסמים

ד) לא להביע דעה כלל

2. מה ההבדל בין עובדה לדעה?

א) אין הבדל ב) עובדה אפשר להוכיח עם מקור, דעה היא מחשבה אישית ג) דעה תמיד נכונה

ד) עובדה היא תמיד שלילית

3. למה חשוב להקשיב עד הסוף לפני שעונים?

א) כדי לחסוך זמן ב) כדי להבין את הטיעון במלואו לפני תגובה ג) כדי לשכוח מה נאמר

ד) זה לא חשוב

4. מה אסור לעשות לפי אמנת השיח?

א) להביע דעה ב) להסכים ג) להשתמש בכינויים ולעג ד) לשאול שאלות

5. איזה משפט מבטא אי-הסכמה בצורה מכבדת?

א) אתה טועה לגמרי ב) אני חושב/ת אחרת, בוא נבדוק ג) זה טיפשי ד) לא מעניין אותי

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מותר לצעוק על מי שחושב אחרת מאיתנו	☐	☐
2	אפשר להיות בעלי דעות שונות ועדיין לנהל שיח מכבד	☐	☐
3	מה שנאמר בכיתה בדיון יכול להישאר סודי	☐	☐
4	אם למישהו יש דעה שונה, סימן שהוא טועה	☐	☐
5	אפשר להביע ביקורת על רעיון בלי לפגוע באדם שאמר אותו	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. עובדה היא משהו שאפשר להוכיח עם _____

2. במקום להגיד "אתה טועה" אפשר להגיד "אני _____ ש..."

3. כלל חשוב בשיח מכבד הוא להקשיב עד ה _____ לפני שעונים

4. אסור להשתמש בכינויים או ב _____ כלפי מישהו אחר

5. מה שנאמר בכיתה _____ בכיתה

4 חלק ד' – התאימו כלל לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מדברים על רעיונות ולא על אנשים	___	**א.** לא מספרים לאחרים מה חבר אמר בדיון
2. מקשיבים עד הסוף	___	**ב.** דרך מנומסת להביע אי-הסכמה
3. אני חושב/ת ש...	___	**ג.** זו טענה חלשה, לא ש"הוא טיפש"
4. בלי כינויים או לעג	___	**ד.** לא קוטעים את מי שמדבר
5. מה שנאמר בכיתה נשאר בכיתה	___	**ה.** לא מכנים מישהו בשם גנאי

5 חלק ה' – סדרו את השלבים לדיון מכבד

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לבדוק אם יש מקור לעובדה שנאמרה
☐	להקשיב למי שמדבר עד הסוף
☐	לחשוב מה רוצים להגיד
☐	להתחיל במשפט כמו "אני חושב/ת ש..."
☐	להתמקד ברעיון ולא לתקוף את האדם

6 חלק ו' – כתיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תארו מצב שבו מישהו זלזל בדעה שלכם. איך הרגשתם, ומה הייתם רוצים שיגיד/תגיד במקום זאת?

2. כתבו דוגמה לדיון קצר בכיתה (2-3 משפטים) שבו שני תלמידים חולקים על דעה אבל שומרים על שיח מכבד

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין עובדה לדעה?

כתבו דוגמה אחת לניסוח מכבד של אי-הסכמה

למה חשוב שמה שנאמר בכיתה יישאר בכיתה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀